

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO za šolsko leto 2024/25

BRALNA PISMENOST IN NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

Pripravila: Klavdija Kranjc Jensterle, ravnateljica

Jesenice, 20. 2. 2026

Kazalo vsebine

1 UVOD	3
2 SPLOŠNO O NACIONALNEM PREVERJANJU ZNANJA (NPZ)	3
2.1 ANALIZA NPZ ZA NAŠO ŠOLO V POVEZAVI Z RAZVOJNO NALOGO	3
2.2 NPZ V 3. RAZREDU	4
2.3 NPZ V 6. RAZREDU	5
2.4 NPZ V 9. RAZREDU	6
3 ZAKLJUČEK	8

Kazalo slik:

Slika 1: Povprečni dosežek pri NPZ iz slovenščine na OŠ Prežihovega Voranca Jesenice v letu 2025	4
Slika 2: NPZ iz slovenščine v 3. razredu v letu 2025	4
Slika 3: NPZ iz slovenščine v 6. razredu v letu 2025	5
Slika 4: NPZ iz slovenščine v 6. razredu v letih od 2019 do 2025	5
Slika 5: NPZ iz slovenščine v 9. razredu v letu 2025	6
Slika 6: NPZ iz slovenščine v 9. razredu v letih od 2019 do 2025	7

1 UVOD

Samoevalvacijsko poročilo za šolsko leto 2024/25 je povezano z razvojno nalogo, ki smo jo v letošnjem šolskem letu na Osnovni šoli Prežihovega Voranca Jesenice izbrali z namenom, da bi jo s postopnim uvajanjem sprememb na področju učenja in poučevanja izboljšali. Gre za bralno pismenost. Na njen upad ne opozarjamo le učitelji, postala je dejstvo, ki jo dokazujejo tudi rezultati različnih mednarodnih raziskav (PIRLS, PISA). Da današnji šolarji berejo in pišejo manj in drugače kot njihovi predhodniki, je veliko vzrokov, a prav osnovna šola mora biti prostor, ki si mora prizadevati za ohranjanje in izboljšanje bralne pismenosti.

Pomoč pri ugotavljanju stanja, kje smo z bralno pismenostjo, je zagotovo pregled rezultatov nacionalnega preverjanja znanja (NPZ), ki je v obstoječem šolskem sistemu pomemben element pri ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti šolskega dela.

2 SPLOŠNO O NACIONALNEM PREVERJANJU ZNANJA (NPZ)

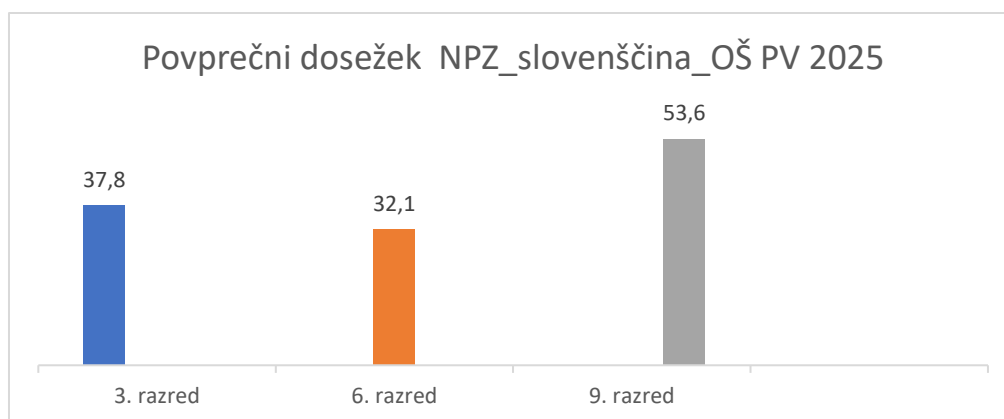
NPZ se od lanskega šolskega leta obvezno opravlja v 3., 6., in 9. razredu. V 3. razredu iz slovenščine in matematike, v 6. razredu iz slovenščine, matematike in tujega jezika (angleščine). V 9. razredu pa je poleg slovenščine in matematike, določen še tretji predmet. Na naši šoli je bila to geografija.

2.1 ANALIZA NPZ ZA NAŠO ŠOLO V POVEZAVI Z RAZVOJNO NALOGO

Podrobnejšo analizo so opravili posamezni strokovni aktivni in pregledali, pri katerih nalogah je prišlo do največjega odstopanja s slovenskim povprečjem oz. katere so tiste naloge, ki jih naši učenci rešujejo slabše oz. se jih sploh ne lotijo.

Bralna pismenost je potrebna pri vseh predmetih, ki se pojavijo na NPZ, vendar je za začetek verjetno potrebno pogledati področje slovenščine, ki se je v letu 2025 prvič obvezno preverjala tudi v tretjem razredu. Rezultati tretješolcev so lahko vstopna točka razumevanja, kaj je potrebno narediti na samem začetku, da bomo lahko dosegali boljše rezultate v nadaljevanju šolanja. Lanskoletni rezultati so sicer vzpodbudni prav v devetem razredu, kar prikazuje spodnji graf.

Slika 1: Povprečni dosežek pri NPZ iz slovenščine na OŠ Prežihovega Voranca Jesenice v letu 2025

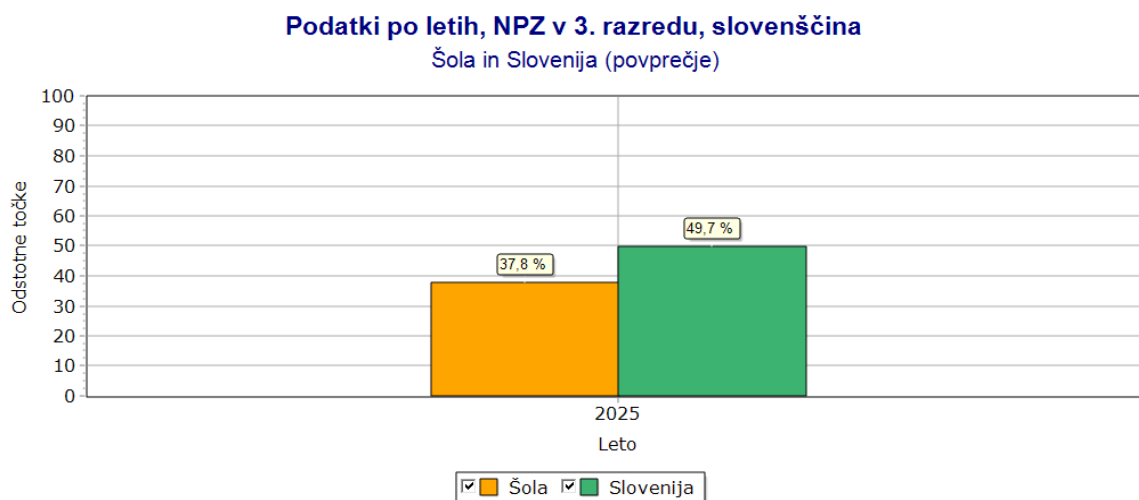

Graf prikazuje, da so bili rezultati v 6. razredu nekoliko nižji kot v 3. razredu, precej višji pa so bili v 9. razredu. A za realnejšo sliko je potrebna primerjava s preteklimi leti. Pri NPZ v tretjem razredu ta primerjava ni mogoča, saj je bil lani prvič obvezen in nimamo rezultatov iz preteklih let.

2.2 NPZ V 3. RAZREDU

Podatke iz lanskega NPZ v 3. razredu prikazuje spodnji graf.

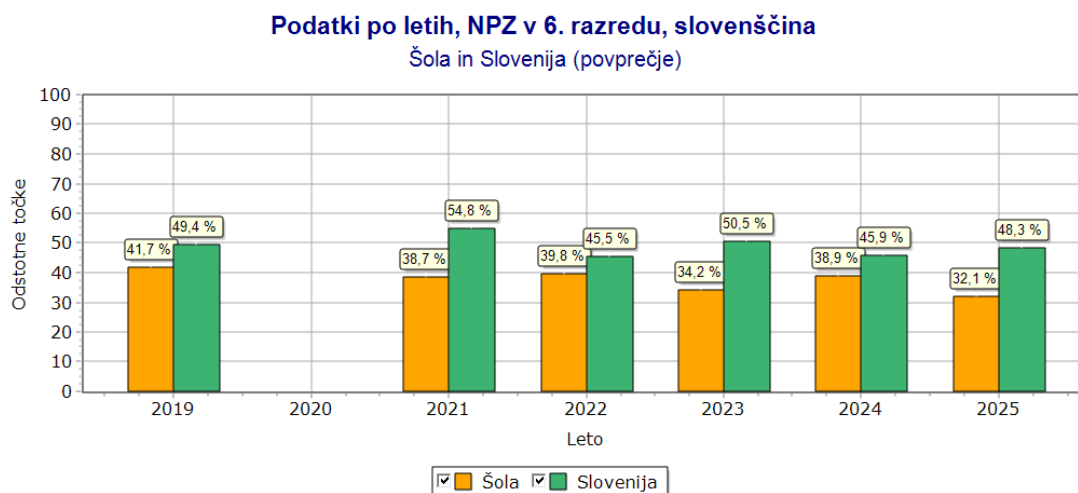
Slika 2: NPZ iz slovenščine v 3. razredu v letu 2025

Četudi nimamo primerjave s preteklimi leti, lahko ugotovimo, da so rezultati naših učencev precej pod slovenskim povprečjem, kar pomeni, da smo slabo startali že na samem začetku. Uspešno začetno opismenjevanje je temeljni pogoj ne le za doseg boljših rezultatov na NPZ, temveč tudi za uspešnejše učenje.

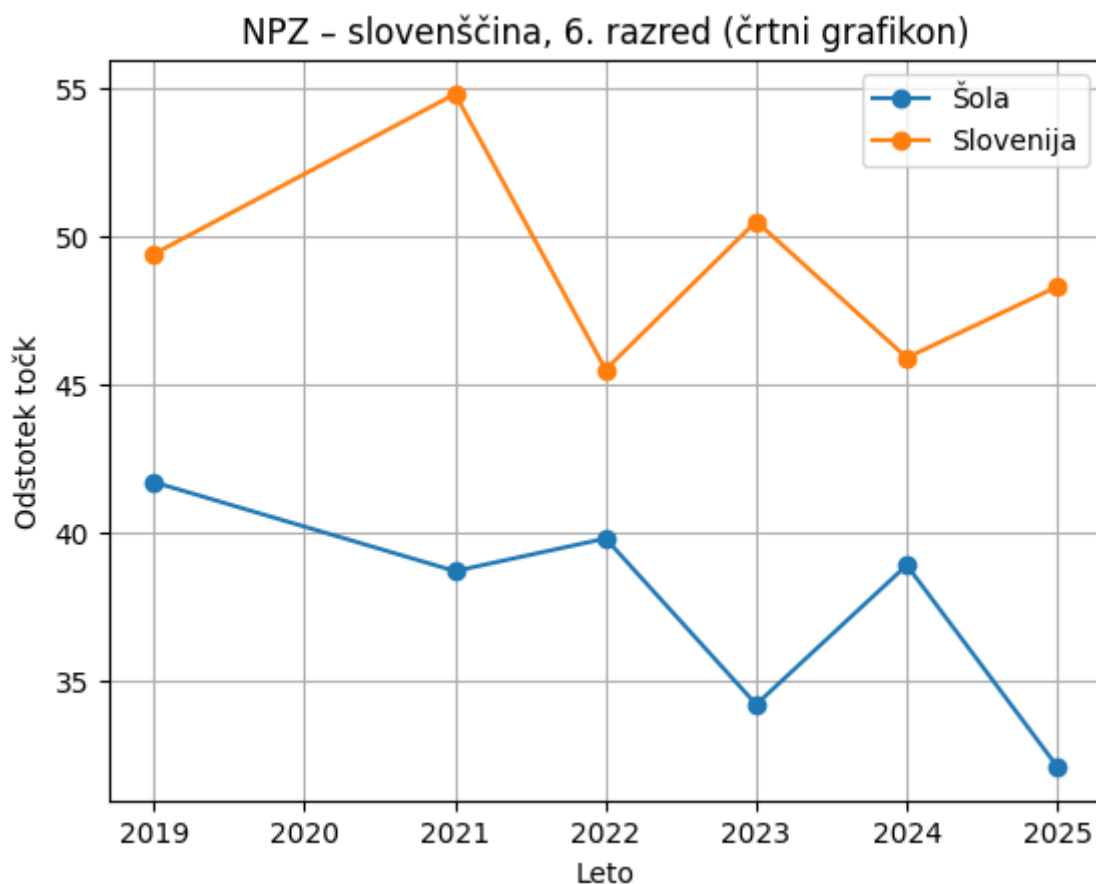
2.3 NPZ V 6. RAZREDU

Slika 3: NPZ iz slovenščine v 6. razredu v letu 2025

Pri pregledu grafa je opazno dvoje. Vsa leta so dosežki v 6. razredu pri NPZ pod slovenskim povprečjem, hkrati pa rezultati padajo tudi na ravni šole.

Slika 4: NPZ iz slovenščine v 6. razredu v letih od 2019 do 2025

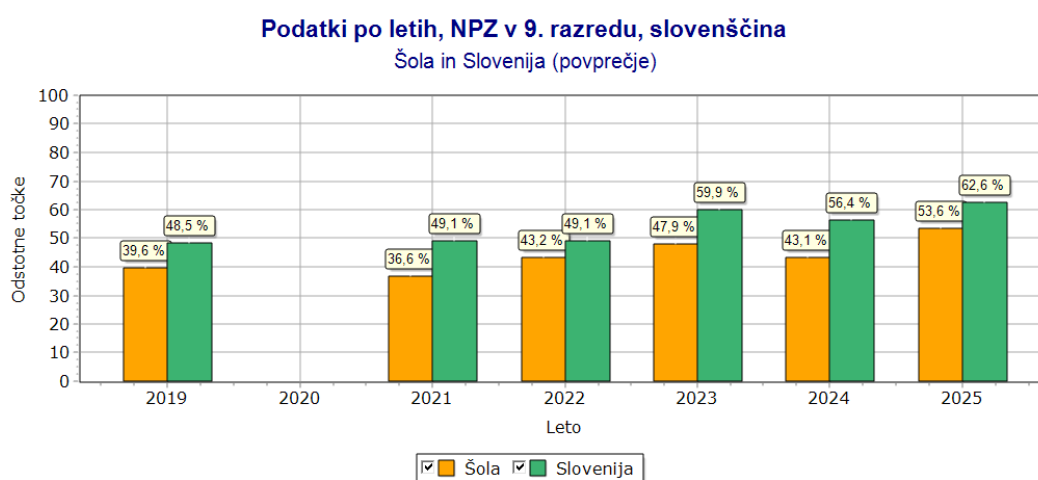

Črtni grafikon še bolj ponazarja, kako padajo rezultati na ravni šole, ter kakšen je razkorak s slovenskim povprečjem. (Vidno odstopanje je v letu 2023 in prav v letu 2025.)

2.4 NPZ V 9. RAZREDU

Pred pregledom rezultatov je prav, da spomnim na dve spremembi, ki sta se pri NPZ uveljavili prav s šolskim letom 2024/25. Najbolj opazna je bila novost, da so se prav z letom 2025 dosežki NPZ v 9. razredu lahko upoštevali tudi pri vpisu v srednjo šolo, kar pomeni, da so bila lahko eno od meril za vpis na tiste srednje šole, ki so imele omejen vpis. Druga pa je bila ta, da so se bistveno zaostрили razlogi pri opravičevanju neudeležbe. Če se učenec NPZ iz posameznega predmeta ni udeležil, so morali starši ravnatelju osnovne šole sporočiti razloge in priložiti ustrezna pisna dokazila za učenčevo neudeležbo, npr.: bolezen, naravna nesreča, aktivna udeležba na mednarodnem tekmovanju ...

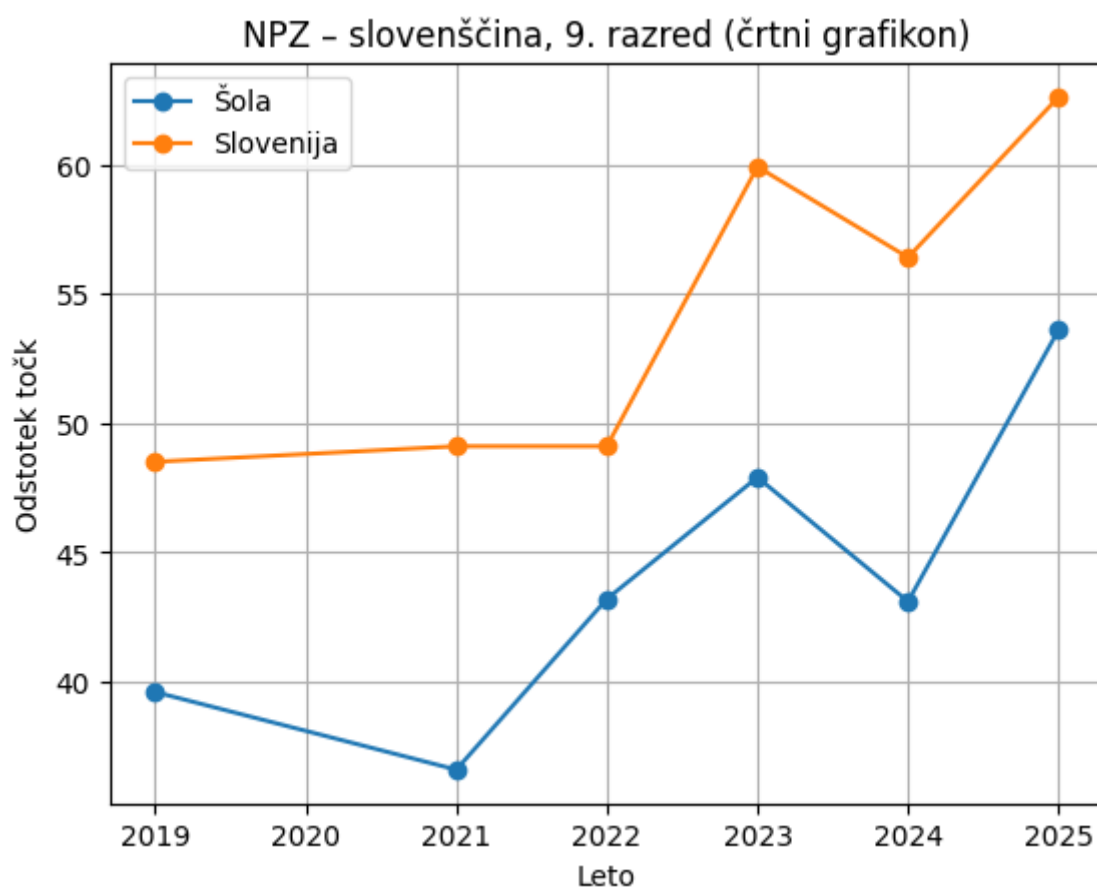
Slika 5: NPZ iz slovenščine v 9. razredu v letu 2025

Iz grafa je razvidno, da so se rezultati glede na pretekla leta v letu 2025 bistveno dvignili, kar gre pripisati dejstvu, da so devetošolci resno sprejeli obe spremembi – da lahko rezultat vpliva na njihov vpis v srednjo šolo ter da je izostanek možen le iz utemeljenega razloga.

Spodnji grafikon prikazuje, da je bilo podobno po celotni državi, saj je viden opazen dvig rezultatov.

Slika 6: NPZ iz slovenščine v 9. razredu v letih od 2019 do 2025

Primerjava v letih kaže, da smo imeli na šoli izrazit padec rezultatov v letih 2021 in leta 2024. Spodbudno je dejstvo, da je lani prišlo do izboljšanja rezultatov, a naša šola še vedno ne dosega slovenskega povprečja.

3 ZAKLJUČEK

Pogled na rezultate NPZ iz slovenščine na Osnovni šoli Prežihovega Voranca Jesenice za leto 2025 in pretekla leta kaže, da se vseskozi gibljemo pod slovenskim povprečjem ter da so – če gledamo rezultate preteklega leta – v šestem razredu celo nižji kot v tretjem, kar pomeni, da si moramo prizadevati za dvig bralne pismenosti, ki bo sčasoma prinesla boljše rezultate. A ne gre samo za rezultate. Gre za dvig pismenosti, ki je temelj za uspeh na vseh področjih izobraževanja.

Rezultatom bomo sledili tudi prihodnja leta. Je pa za dvig rezultatov pomemben tudi pozitiven odnos do samega nacionalnega preverjanja znanja, ki v resnici ima svoj namen.

To dokazuje že obvezna uvedba NPZ v tretjem razredu, ki so ga prej lahko opravljali prostovoljno. NPZ v 3. razredu ima nalogo pravočasno prepoznati učence z učnimi težavami, predvsem na področju bralne pismenosti. Rezultat NPZ naj bo pomembna povratna informacija za učitelje za načrtovanje nadaljnjega vzgojno-izobraževalnega dela.

Z dvigom bralne pismenosti bi sčasoma lahko pričakovali boljše rezultate tudi v 6. razredu, ki zaradi samega prehoda na drugačen način šolanja (predmetni pouk) lahko predstavlja težavo za marsikaterega šolarja. Prav zato so usvojene osnove bralne pismenosti pogoj, da tudi tak prehod ne sme vplivati na šolarja.

NPZ v devetem razredu je doživel dve pomembni spremembi, ki pa sta, kot je vidno iz rezultatov, dvignili povprečje doseženih točk tako na slovenski ravni kot na ravni naše šole. Z utrjevanjem bralne pismenosti bi sčasoma lahko pričakovali boljše rezultate tudi v 9. razredu. Lahko pa ena od novosti vpliva, da ne bo šlo tako hitro, kot bi si želeli. Omenila sem že, da se je zaostriло opravičevanje neudeležbe pri pisanju NPZ, natančnejša so tudi navodila za udeležbo učencev priseljencev. Učenci priseljenci iz drugih držav prvo in drugo šolsko leto od vključitve v osnovno šolo v Republiki Sloveniji opravljajo NPZ prostovoljno, razen v 9. razredu, ko je nacionalno preverjanje znanja za njih obvezno. To seveda pomeni, da lahko šola, kot je naša, ki ima kakšno leto tudi v devetem razredu učence priseljence, doseže nižje rezultate tudi zaradi njihove prisotnosti na NPZ. Hkrati dobi šola povratno informacijo, kaj je potrebno še narediti, da bodo tudi učenci priseljenci uspešni.

Samoevalvacijsko poročilo Osnovne šole Prežihovega Voranca Jesenice je za šolsko leto 2024/25 potrdil Svet zavoda na svoji seji dne 26. 2. 2025

Klavdija Kranjc Jensterle, ravnateljica
